

Marcus

Door: D.T. Brinkman. Naar: zie bronnen

Inleiding

Marc 10:45

"Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om Zich te laten dienen, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen."

Marcus "een verdediging" geeft een beeld van Christus als de perfecte dienstknecht van God. Alle evangeliën benadrukken een ander aspect van Christus' werk en zijn; en Marcus -geschreven door de evangelist en metgezel van Paulus én Petrus, legt de nadruk op de dienstknecht, de bovennatuurlijke eigenschappen van Christus en Zijn Goddelijkheid (geïllustreerd in de wonderen die Christus verricht). De nadruk ligt dus op de dingen die de Here dééd, niet zozeer op zijn uitspraken.

De taal van Marcus is direct en eenvoudig. De beschrijving van de gebeurtenissen zijn chronologisch d.w.z. ze zijn beschreven in de volgorde waarin ze plaatsvonden. De andere evangeliën zijn niet (zo strikt) in chronologische volgorde. De dood van Christus wordt benadrukt als het offer van de Ene dienstknecht in perfecte gehoorzaamheid aan de wil van God.

Het boek gaat van het éne gebeuren naar het andere in een snelle stijl; al vanaf het éérste hoofdstuk. Het boek laat grote waardering zien van de schrijver voor Christus en bewonderd de Here Jezus niet alleen voor zijn toewijding maar ook wordt de Here geschilderd als een voorbeeld voor ons die gered zijn door Zijn genade.

Schrijver

De schrijver van het Evangelie is, zoals de naam aangeeft, de evangelist Marcus. Er is nooit enige twijfel aan geweest dát hij de schrijver was en, dat hij het boek geschreven heeft op aanwijzingen van -of als weergave van- de Apostel Petrus. Hij, Johannes Marcus, was de zoon van ene Maria, die woonachtig was in Jeruzalem. Haar huis was een ontmoetingsplaats van de discipelen (Hand. 12:12). Klaarblijkelijk een dame uit goeude kringen, want haar huis bood onderdak aan 'velen'. Hij was een neef van Barnabas, Kol. 4:10, en mogelijk -net als Barnabas- een Leviet (Hand 4:36). Paulus en Barnabas kregen bij de 2e zendingsreis van Paulus een meningsverschil met elkaar vanwege Marcus omdat hij met de 2e zendingsreis van Paulus mee wilde gaan maar Paulus dit niet wilde aangezien Marcus hem tijdens de 1e zendingsreis -om ons onbekende redenen- in de steek had gelaten. Later lezen we dat Paulus zeer hoog opgeeft over Marcus; de relatie tussen de beide broeders was dus geheel en al hersteld, Paulus noemt hem "tot veel nut" (2 Tim 4:11) en Petrus noemt hem zelfs -in overdrachtelijke zin uiteraard- "mijn zoon".

Datering

Door de vondsten in de Qumran-grotten is vast komen te staan (fragment 7Q5, een gedeelte van het Marcus-evanglie, zie afbeelding rechts) dat het Marcus-evangelie gedateerd moet worden vóór 63 n.Chr. (en volgens sommigen** zelfs vóór 50 n.Chr.). Dit geldt in elk geval voor dit fragment, dat een kopie was van het originele Evangelie.

Het origineel moet dus zelfs op zijn minst íets eerder zijn geschreven! Dit is van belang omdat zélf (tegenwoordige) theologen de datering van de Bijbelboeken in twijfel trekken en daarmee proberen aan te tonen dat het e.e.a. "overleveringen" zijn die pas (veel) later op schrift zijn gesteld. Het inmiddels al sinds 1972 bekende fragment, en toen reeds te dateren op uiterlijk het jaar 63 n.Chr., toont duidelijk anders aan...

Evangelie van ..

Zoals gezegd was Marcus -later- hoofdzakelijk een mede-arbeider van Petrus en in die hoedanigheid heeft hij waarschijnlijk zijn Evangelie op schrift gesteld. Het eerste hoofdstuk van Marcus begint dan ook niet bij de geboorte van Jezus, maar bij de aanvang van Jezus' werk hier op aarde; zijn doop door Johannes (Marc. 1:9). Dit was ook het moment waarop Andreas, Petrus' broer en op dat moment reeds een discipel van Johannes, en Petrus e.a. zich aansloten (Joh. 135-43) bij de Here en het is daarom wellicht verklaarbaar waarom het verhaal hier pas begint; Petrus' geeft, via Marcus, het verhaal weer zoals hij het, als ooggetuige, heeft meegemaakt. Papias -een leerling van Johannes- verwijst in een geschrift van rond 130 na Christus naar Marcus als Petrus' tolk die "precies heeft opgeschreven .. alles wat hij zich herinnerde van wat Christus heeft gedaan of gezegd".

Het is dus zeer aannemelijk dat Marcus dus het boek geschreven heeft op basis van Petrus' herinneringen en aanwijzingen. Opvallend is dat hij bepaalde woorden in de oorspronkelijke spreektaal, Aramees, laat staan. Bijvoorbeeld in het verhaal van de dochter van Jäirus, waar hij Jezus citeert: "Talita Koem!" wat betekent "Meisje, Ik zeg u: sta op" (Marcus 5:41). Daarnaast is Marcus zelf -gezien het feit dat zijn moeder tot de kring rondom de Here Jezus behoorde- in zijn jonge jaren ook ooggetuige geweest van enkele zaken en heeft hij tevens van andere discipelen uiteraard de nodige ooggetuige-verslagen gehoord!

Marcus is, omdat hij zowel een mede-arbeider van Petrus (hoofdzakelijk) als Paulus (in de gevangenschap in Rome) was tevens een belangrijke sleutelfiguur. In de studie op de brieven van Petrus komt dit duidelijk naar voren, zijn komst naar Rome, om Paulus te ondersteunen, was waarschijnlijk tevens de reden dat Petrus naar Rome ging om 'de geliefde broeder Paulus' (2 Petr. 3:15) bij te staan.

Aangezien het Evangelie op basis van het getuigenis van Petrus was heeft dit Evangelie van Marcus áltijd, vanaf het begin, zonder enige strijd of twijfel tot de canon van de Schrift behoord.

Doelgroep

Het Evangelie van Marcus had in het bijzonder de óngelovige, heidense, mens op het oog. Hij schreef met name gericht aan de (voormalige) heidenen in Rome en daaromheen, zoals Matteüs zijn Evangelie schreef voor de gelovigen in Israël, Jeruzalem. Marcus legt in zijn Evangelie namelijk regelmatig dingen extra uit, die voor de Jood geen toelichting behoeft (Joodse woorden en gebruiken) zoals in Marc 3:17, 5:41, 7:3-4, e.v.a..

Dat betekent echter niet dat het Marcus-evangelie niet in Jeruzalem of Palestina gelezen werd; integendeel! De Qumran-vondst toont immers aan dat de Evangelieën gekopieerd en doorgegeven werden en zelfs zijn weg vond naar een in de woestijn levende groep, de Essenen, die niet eens Christen waren!

Het Evangelie van Marcus is daarmee dus zeer geschikt om te lezen als een introductie op het werk en de persoon van Christus Jezus (naast het Johannes Evangelie) voor de beginnende Bijbel-lezer. Het geeft een getrouw verslag, en het laat ons de Here Jezus zien door de ogen van één van de mensen die het dichtst bij Hem stond, de Apostel Petrus.

Korte inhoud

Het Evangelie van Marcus is in drie delen onder te verdelen:

1. Jezus' prediking en werk in Galilea;
2. Jezus' reis naar Jeruzalem;
3. Jezus' prediking en werk in Jeruzalem.

Verder valt in Marcus op dat het Evangelie de nadruk legt op (a) de juiste belijdenis namelijk Christus Jezus is de Zoon van God, en (b) het daaropvolgende juiste 'antwoord': het volgen van Christus Jezus. Daarnaast lezen we enkele malen over het feit dat de Here aan zijn discipelen zegt niet te zeggen wie hij is (aan de mensen), dat Hij zijn eigen lijden en sterven voorzegd (zie ook de brieven van Petrus, wederom is de nadruk hierop opvallend en een typering van de prediking van Petrus), "een-op-een" ontmoetingen met individuen (+/- 20 keer).

Het sleutelvers in Marcus is 10:45, welke -in gééstelijke zin- het Evangelie in twee gedeelten breekt; de "Dienst van de Dienaar" (1:1-10:52) en het "Offer van de Dienaar" (11:1-16:20)

"Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om Zich te laten dienen, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen."

Het antwoord: volgen of niet volgen

Het ántwoord op de roep om Hem te volgen: Ja of Nee?

- * Petrus en Andreas (1:17, 18)
- * Levi (2:14), "En hij stond op en volgde Hem"
- * Tollenaars en zondaars (2:15), "zij waren talrijk en zij volgden Hem"
- * De massa bij Gallilea (3:7)
- * een grote massa (5:24)
- * Zijn discipelen (6:1)
- * de "scharen" (massa) (8:34)
- * De rijke jongeling (afwijzing) (10:21)
- * Petrus en de anderen (10:28), "wij hebben alles prijsgegeven en zijn U gevolgd"
- * Zij die "hem volgden naar Jeruzalem" (10:32)
- * Bartimeus (10:52)
- * De intocht in Jeruzalem (11:9)
- * Petrus, "op afstand" (14:54)
- * Maria van Magdala en Maria, de moeder van Jakobus, de jongere, en van Joses, en Salome, en vele andere vrouwen (15:40,41)

Wat is óns antwoord op de vraag van de Here om Hem te volgen?

Noten

***) Dit is niet aannemelijk, het Evangelie is namelijk in Rome geschreven volgens de meeste getuigen (kerkvaders e.d.) en Petrus was daar in elk geval niet eerder dan rond het jaar 60.

Bronnen

- Halley's Bible Handboek
- "The Bible, it's 66 books in brief", Leslie M. Grant
- "Het Oudste Evangelie-handschrift", C.P. Thiede, Ambts halve - boekenreeks
- The Journey - Chronicles of a Follower of Christ from Mark, Jeff Miller
- Ryrie Study Bible